

Gjennomføringsbarometeret 2012:1

Vedlegg A:

Detaljert informasjon om indikatorene

Vedlegg B:

Datakilder

Utdanningsdirektoratet 19. april 2012.
Sist oppdatert: 7. september 2011

Innhold

Vedlegg A: Detaljert informasjon om indikatorene	3
Gjennomføring	3
Overganger i videregående opplæring.....	4
Overgang fra grunnskolen til videregående opplæring	8
Frafall.....	8
Sluttere.....	10
Ungdom utenfor utdanning og arbeid	13
Vedlegg B: Datakilder.....	15

Vedlegg A: Detaljert informasjon om indikatorene

Gjennomføring

Når publiseres indikatoren?

Indikator for gjennomføring publiseres i Skoleporten i august hvert år.

Det lages ikke foreløpige tall for denne indikatoren.

Hvordan beregnes indikatorene?

Gjennomføringsindikatorene tar utgangspunkt i ett årskull og ser på status etter fem år.

Definisjon av fullført og bestått: Andel som har fullført og bestått videregående opplæring innen 5 år etter at de begynte. Fullført og bestått er definert ved oppnådd vitnemål/fag- og svennebrev.

Teller: Elever og lærlinger som har fullført og bestått videregående opplæring innen 5 år (eks 2009).

Nevner: Elever (og evt. lærlinger) som startet videregående opplæring (GK/Vg1) for første gang for fem år siden (eks 2004).

Datagrunnlag:

- Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB): Brukes i teller og nevner.

Hvilke kategorier har indikatoren?

Årskullet deles inn i følgende kategorier:

- andel som har fullført og bestått på normert tid
- andel som har fullført og bestått på mer enn normert tid, men innen 5 år
- andel som fremdeles i opplæring fem år etter påbegynt utdanning
- andel som har fullført men ikke bestått
- andel som har sluttet uten å fullføre

Styrker og svakheter som vurderingsgrunnlag

Indikatoren gir presis informasjon om elevenes kompetanseoppnåelse innen en viss tidsperiode. Indikatoren er en viktig bakgrunn for vurderinger av dagens tilstand. Det finnes ikke andre, eksisterende indikatorer som følger kompetanseoppnåelsen til ett enkelt kull gjennom opplæringsløpet. For utdanningsmyndighetene på nasjonalt nivå er indikatoren derfor særlig viktig fordi den gir informasjon om effektiviteten i utdanningssystemet. Det finnes imidlertid også flere svakheter ved indikatoren.

Indikatoren gir for det første et øyeblikksbilde av gjennomføringen, og indikatoren tar ikke høyde for at utdanningssystemet gjennom voksnes rett til videregående opplæring åpner for at personer som slutter kan fullføre og bestå senere. En betydelig gruppe benytter seg av denne muligheten. Tall for tidligere årskull viser at andelen som har gjennomført med studie- eller yrkeskompetanse øker med gjennomsnittlig 7 prosentpoeng dersom måletidspunktet flyttes fra 5 til 10 år etter at elevene begynte for første gang. Det vil si at det i 2013 vil være rundt 75 prosent av dem som begynte i videregående opplæring i 2003 som har fullført med full studie- eller yrkeskompetanse, gitt at utviklingen er omtrent den samme for 2003-kullet som for tidligere kull.

Ettersom indikatoren ikke tar hensyn til fullføring av videregående opplæring etter måleperioden, gir den heller ikke et presist bilde av frafallet. Det er ikke optimalt å definere manglende gjennomføring som frafall selv om dette kan være en indikasjon på frafall.

En tredje svakhet er at elever og lærlinger med planlagt grunnkompetanse blir stående som ikke bestått selv om de har vært gjennom det planlagte løpet. En egen indikator for gjennomføring av planlagt grunnkompetanse er under utvikling. I likhet med gjennomføringsindikatoren vil også denne indikatoren først være tilgjengelig etter fem år.

En fjerde svakhet er avstanden i tid fra elevkullet begynte i videregående opplæring til gjennomføringen dokumenteres. Statistikken kommer først seks år etter at elevene begynte i videregående opplæring. De siste tallene som ble offentliggjort høsten 2009 viser gjennomføring for elever som begynte i videregående opplæring første gang i 2003. Det betyr at fylkeskommunenes måloppnåelse må vurderes i lys av aktiviteter og tiltak som ligger langt tilbake i tid. Det betyr også at indikatoren ikke gir informasjon om effekten av aktiviteter og tiltak som er iverksatt i løpet av prosjektperioden (2010-2013).

En femte svakhet er at indikatoren bare omfatter de elevene som faktisk begynner i videregående opplæring. Tall fra SSB viser at rundt 3 prosent av elevene som går ut av grunnskolen ikke begynner i videregående opplæring samme året som de går ut av grunnskolen. Noen av disse begynner i videregående opplæring på et senere tidspunkt, mens andre aldri begynner. På fylkesnivå varierer andelen med direkte overgang til videregående opplæring mellom 93,4 (Oslo) og 98,5 (Nord-Trøndelag). Når man skal sammenligne gjennomføringen mellom fylkene er det viktig å ha kunnskap om disse forskjellene.

Detaljert informasjon om endelige tall i Skoleporten

Det er besluttet å foreta enkelte endringer i årets publisering i Skoleporten:

- utvikle en ny indikator på gjennomføring etter normert tid + to år og etter ti år
- splitte opp kategorien "Ikke fullført" i "Fullført men ikke bestått" og "Sluttet" slik den presenteres i SSB sin statistikk
- muliggjøre aggregeringer på utdanningsprogram
- muliggjøre aggregeringer på orientering (yrkesfag og studieforbereende)

Aggregeringer i Skoleporten fra høsten 2012		
Aggregering	Åpen del	Pålogget del
Geografi	land, fylke	land, fylke
Eierform (til skolen)	samlet	samlet
Orientering	samlet, studieforbereende, yrkesfag	samlet, studieforbereende, yrkesfag
Utdanningsprogram	samlet, hver av de tolv	samlet, hver av de tolv
Trinn	samlet	samlet
Kjønn	samlet, gutter, jenter	samlet, gutter, jenter

Overganger i videregående opplæring

Når publiseres indikatoren?

Endelige overgangstall publiseres i Skoleporten august året etter at overgangen fant sted.

Foreløpige publiseres primo mars. Foreløpige tall består kun av overgang fra Vg1 til Vg2 og Vg2 til Vg3/læreplass.

Hvordan beregnes indikatorene?

Definisjon: Andel av elevene som var registrert i videregående opplæring (i Norge) ett år (eks. 2009) som enten har ordinær progresjon, går samme eller lavere trinn på nytt, eller er ute av videregående opplæring i Norge året etter (eks 2010). Ordinær progresjon er fra Vg1 og Vg2 definert som overgang til et programområde på høyere nivå (definert ved 6. posisjon i programområdekoden), mens den fra Vg3 er definert som oppnådd

vitnemål/fag- eller svennebrev/læreplass (inkluderer såkalte alternativ Vg3/fagopplæring i skole som avlegger fag- eller svenneprøve). Samme eller lavere trinn på nytt er definert som overgang til et programområde på samme eller lavere nivå (definert ved 6. posisjon i programområdekoden). Ute av utdanning i ett år er definert ved ikke å være registrert i videregående opplæring året etter.

Teller: Elever som gikk i videregående opplæring per 1. oktober ett bestemt år (eks 2009), fordelt etter status per 1. oktober året etter (eks 2010).

Nevner: Alle elever (også alternativ Vg3 som rapporteres sammen med elevene) som gikk i videregående opplæring per 1. oktober ett bestemt år (eks 2009). Med alle elever menes elever på gyldige skoler/organisasjonsnummer (det vil si videregående skoler i Norge og de godkjente videregående skolene i utlandet).

Datagrunnlag:

- Elever per 1. oktober: brukes i teller og nevner
- Lærlinger per 1. oktober: brukes i teller
- NUDB: brukes i teller

Hvilke kategorier har indikatoren?

Indikatoren for overganger i videregående opplæring i Norge tar utgangspunkt i alle som var elever per 1. oktober ett år og kontrollerer for utdanningsstatus per 1. oktober året etter. Det er tre hovedoverganger som summerer til 100 prosent:

- andelen med ordinær progresjon
- andel som går ut av videregående opplæring
- andelen med repetisjon

Andelen med ordinær progresjon deles videre inn i underkategoriene:

- overgang til studieforberevende utdanningsprogram
- overgang til læreplass
- overgang til yrkeskompetansegivende løp
- overgang til påbygging til generell studiekompetanse
- overgang til studiekompetansegivende løp innen yrkesfaglige utdanningsprogram
- oppnådd vitnemål
- bestått fag- eller svenneprøve.

Styrker og svakheter som vurderingsgrunnlag

Overgangsindikatoren gjør det mulig å følge med på langt "ferskere" tall for progresjon i videregående opplæring enn det gjennomføringsindikatoren gjør. Det betyr at fylkeskommunenes måloppnåelse kan vurderes i lys av fjorårets aktiviteter.

Det er imidlertid noen svakheter med indikatoren. For det første gir den ikke informasjon om elevene har bestått eller om de har strøket i ett eller flere fag og likevel begynt på neste trinn.

Den gjør det heller ikke mulig å følge ett og samme årskull over tid med (flere) måletidspunkter årlig. Den ser den utelukkende på en gruppe av elever som på ett tidspunkt (1.okt) er i vgo og hvor de samme elevene er ett år senere.

For det tredje finnes det ikke per i dag overgangsindikatorer for lærlinger, men denne indikatoren er under utvikling.

Detaljert informasjon om endelige tall i Skoleporten

Overgangsindikatoren i Skoleporten beregnes ut fra alle elever med gyldig region og gyldig skole, og alle lærlinger med gyldig region – uavhengig hvilket utdanningsløp

eleven/lærlingen er på. Datagrunnlaget er det samme som SSB bruker i sin publisering av elevtall i KOSTRA.

Indikatorliste: Overganger i videregående opplæring
Andel med ordinær progresjon. Vg1: Overgang til Vg2/Vg3, til læreplass. Vg2: Overgang til Vg3 studieforberevende, læreplass, yrkeskompetansegivende Vg3, studiekompetansegivende løp innen Medier og kommunikasjon og Naturbruk, eller Påbygging til generell studiekompetanse. Vg3: Rangering av utfall ved overgang fra Vg3/lære: <ol style="list-style-type: none">1. Oppnådd vitnemål/fagbrev/grunnkompetanse.2. Lærling3. Omvalg/repetisjon4. Ikke i videregående opplæring Alternativ opplæringsløp: Flyttes opp i koden (posisjon 6 i kurskoden).
Andel med overgang til studieforberevende utdanningsprogram. Overgang til ett av de tre utdanningsprogrammene studiespesialisering, musikk, dans og drama eller idrettsfag.
Andel med overgang til læreplass Personen har godkjent lærekontrakt per 1.10 det gjeldende året. Definisjonen rommer også de som tar opplæringsdelen av lærefaget i skole i stedet for i bedrift (også kalt alternativ Vg3 i skole). Fra 2010 skal disse ligge i kontraktsfila, men for 2008 og 2009 har disse variantkoder på programområdekoden i elevfila (F-, F1, F2 i posisjon 7 og 8).
Andel med overgang til yrkeskompetansegivende løp. Overgang til tilbud som gir yrkeskompetanse uten læretid og fagprøve.
Andel med overgang til påbygging til generell studiekompetanse Overgang til påbygging til generell studiekompetanse
Andel som tar studiekompetansegivende løp innen yrkesfaglige utdanningsprogram. Overgang til de studiekompetansegivende programområdene i Medier- og kommunikasjon og Naturbruk.
Andel med oppnådd vitnemål Personen ligger med godkjent vitnemål i Nasjonal vitnemålsdatabase.
Andel med bestått fag- eller svenneprøve Personen har fått karakterer bestått eller bestått meget godt på fag- og svenneprøven.
Andel på alternativ opplæring Personen flyttes over fra en kode på et nivå til en kode på et annet nivå.
Andel som går ut av videregående opplæring. Vg1: Finnes i Vg1 ett år men ikke i vgo det neste. Vg2: Finnes i Vg2 ett år men ikke i vgo det neste. Vg3: Finnes i Vg3 ett år men ikke i vgo det neste. Alternativ opplæring: Finnes i alternativ opplæring ett år men ikke i vgo det neste.

Andel som tar samme trinn på nytt.
 Vg1: Overgang til tilbud på Vg1-nivå.
 Vg2: Overgang til tilbud på Vg1 eller Vg2-nivå.
 Vg3: Overgang til tilbud på Vg1, Vg2 eller Vg3-nivå (også PBPBY4). Overgang til læreplass er ikke omvalg.
 Alternativ opplæring: Plassert på samme nivå to år på rad.

Aggregeringer som skal benyttes for overgangstallene i Skoleporten		
Aggregering	Åpen del	Pålogget del
Geografi	land, fylke	land, fylke, skole
Eierform (til skolen)	samlet, privat, offentlig	samlet, privat, offentlig
Orientering	samlet, studieforberedende, yrkesfag	samlet, studieforberedende, yrkesfag
Utdanningsprogram	samlet, hver av de tolv	samlet, hver av de tolv (ikke på skolenivå)
Trinn	samlet, Vg1, Vg2, Vg3	samlet, Vg1, Vg2, Vg3
Kjønn	samlet, gutter, jenter	samlet, gutter, jenter

Detaljert informasjon om foreløpige tall

De foreløpige tallene på overganger konstrueres med et annet datagrunnlag enn de endelige indikatorene i Skoleporten. I de endelige tallene brukes datagrunnlaget for SSB sin endelige publisering av elevtallene i KOSTRA (juni). I de foreløpige tallene brukes rådata for SSB sin foreløpige KOSTRA-publisering.

De foreløpige filene Utdanningsdirektoratet (Udir) får fra vigo er data fra den første leveransen av elevdata fra fylkeskommune til SSB om høsten. SSB undersøker disse og retter opp de feilene de kan på dette tidspunktet. Andre feil rapporterer de tilbake til fylkeskommunene som retter opp disse før de sender en neste og siste levering til SSB. Når SSB mottar disse filene, gjør de grundigere revisjon av dataene, blant annet fødselsnummerkontroll og dublettkontroll. Det er resultatet av denne kvalitetssikringen som utgjør datagrunnlaget for de endelige indikatorene i Skoleporten.

Hovedforskjellene mellom foreløpige og endelige filer er altså at SSB gjør en grundigere revisjon av de endelige enn av de foreløpige dataene, samt at fylkeskommunene har hatt muligheten til å rette opp i feil i rapporteringen. Differansene mellom å bruke endelige og foreløpige data gir generelt ikke noen store avvik på landsbasis. Men det kan forekomme stedvis store forskjeller innad i fylkene, samt at det er større usikkerhet rundt overganger i yrkesfagene enn i de studieforberedende utdanningsprogrammene. Risikoen for store forskjeller mellom foreløpige og endelige tall øker desto lavere aggregeringsnivå. Foreløpige tall vil derfor aggregeres på andre nivå enn de endelige.

Aggregeringer benyttes for foreløpige overgangstall	
Geografi	land, fylke
Eierform (til skolen)	offentlig
Orientering	samlet, studieforberedende, yrkesfag
Utdanningsprogram	samlet, hver av de tolv (på landsnivå)
Trinn	grunnskole, Vg1, Vg2
Kjønn	samlet

Selv om kvaliteten på rådata er dårligere enn de behandlede data fra SSB, gir de stort sett et godt estimat på de endelige tallene. Den store fordelene med foreløpige tall er at de kan publiseres opptil åtte måneder før de endelige, og de gir derfor en rask tilbakemelding på utbyttet av iverksatte tiltak. Det er også mulig for fylkene å heve

kvaliteten på de foreløpige tallene ved å ha gode rutiner for kontroll av data som overføres fra lokalbasen til vigo sentralbase i forkant av SSB sin første dataauthenting.

Overgang fra grunnskolen til videregående opplæring

Når publiseres indikatoren?

Endelige overgangstall publiseres i Skoleporten august året etter at overgangen fant sted.

Foreløpige publiseres primo mars.

Hvilke kategorier har indikatoren?

Indikatoren for overgang fra grunnskolen til videregående opplæring tar utgangspunkt i alle som uteksamineres fra grunnskolen ett år og kontrollerer for utdanningsstatus per 1. oktober samme år.

- andelen med direkte overgang fra grunnskolen til videregående opplæring

Hvordan beregnes indikatorene?

Definisjon: Andelen av elevene som avslutter grunnskolen med direkte overgang til videregående opplæring. Direkte overgang er definert ved å være registrert i videregående opplæring 1. oktober samme år.

Teller: Elever som var i videregående opplæring per 1. oktober det året de avsluttet grunnskolen (eks 2010)

Nevner: Alle elever (også voksne) som avsluttet grunnskolen et bestemt år (eks 2010).

Datagrunnlag:

- Resultat på grunnskolen: i teller og nevner
- Elever per 1. oktober: i teller
- Lærlinger per 1. oktober: i teller

Styrker og svakheter som vurderingsgrunnlag

Detaljert informasjon om endelige tall i Skoleporten

Overganger fra grunnskolen til videregående opplæring

Andel med direkte overgang fra grunnskolen:

De som uteksamineres fra grunnskolen i juni ett år, og som er registrert i videregående opplæring i Norge 1. oktober samme år, har direkte overgang fra grunnskolen til videregående opplæring.

Aggregeringer som skal benyttes for overgangstallene i Skoleporten

Aggregering	Åpen del	Pålogget del
Geografi	land, fylke, kommune	land, fylke, kommune
Eierform (til skolen)	offentlig	offentlig
Kjønn	samlet	samlet

Detaljert informasjon om foreløpige tall

Frafall

Når publiseres indikatoren?

Endelige frafallstall publiseres i Skoleporten august året etter at frafallet fant sted.

Foreløpige publiseres primo mars. Foreløpige tall består kun av frafall fra Vg1 og Vg2.

Hvordan beregnes indikatorene?

Definisjon: Andel av elevene som var registrert i videregående opplæring (i Norge) ett år (eks 2008) som verken har deltatt i, eller fullført og bestått videregående opplæring de to neste årene (eks 2009 og 2010).

Teller: Elever som gikk i videregående opplæring per 1. oktober ett bestemt år (eks 2008), men som verken var registrert i videregående opplæring per 1. oktober de to påfølgende årene (eks 2009 og 2010), eller hadde fullført og bestått videregående opplæring innen 1. oktober 2010.

Nevner: Alle elever som gikk i videregående opplæring per 1. oktober ett bestemt år (eks 2008). Med alle elever menes elever på gyldige skoler/organisasjonsnummer (det vil si videregående skoler i Norge og de godkjente videregående skolene i utlandet).

Datagrunnlag:

- Elever per 1. oktober: Brukes i nevner og teller
- Lærlinger per 1. oktober: Brukes i teller
- NUDB: Brukes i teller

Hvilke kategorier har indikatoren?

Indikatoren for frafall i videregående opplæring tar utgangspunkt i alle som var elever per 1. oktober ett år og kontrollerer for utdanningsaktivitet per 1. oktober de to etterfølgende årene:

- andelen elever i videregående opplæring som er borte fra videregående opplæring i Norge to år på rad

Styrker og svakheter som vurderingsgrunnlag

Styrken ved indikatoren er at den gir en indikasjon på andelen av elevene som står i fare for å havne i en marginalisert posisjon utenfor både utdanning og arbeid. De andre indikatorene fokuserer kun på utdanning.

Svakheten er at det ikke finnes indikatorer for frafall fra fagopplæring, men denne indikatoren er under utvikling.

Detaljert informasjon om endelige tall i Skoleporten

Frafallsindikatorene i Skoleporten beregnes ut fra alle elever med gyldig region og gyldig skole – uavhengig hvilket utdanningsløp eleven er på. Datagrunnlaget er det samme som SSB bruker i sin publisering av antall elever i KOSTRA.

Frafallsindikatoren konstrueres ved å ta status for utdanningsaktivitet per 1.oktober ett år, og sammenligne med utdanningsaktivitet per 1. oktober ett og to år etter. Det sjekkes også for fullført og bestått videregående opplæring i mellomtiden.

Indikatorliste: Frafall

Andel med frafall i videregående opplæring Vg1, Vg2, Vg3 og alternativ opplæring: De som er registrert i utdanning 1. oktober ett år, og som ikke har oppnådd vitnemål / fag- og svennebrev/kompetanse på lavere nivå, eller vært registrert i utdanning 1. oktober de to etterfølgende årene, er frafall.

Aggregeringer som benyttes for frafallstallene i Skoleporten

Aggregering	Åpen del	Pålogget del
Geografi	land, fylke	land, fylke, skole
Eierform (til	samlet, privat, offentlig	samlet, privat, offentlig

skolen)		
Orientering	samlet, studieforberedende, yrkesfag	samlet, studieforberedende, yrkesfag
Utdanningsprogram	samlet, hver av de tolv	samlet, hver av de tolv (ikke på skolenivå)
Trinn	samlet, Vg1, Vg2, Vg3	samlet, Vg1, Vg2, Vg3
Kjønn	samlet, gutter, jenter	samlet, gutter, jenter

Detaljert informasjon om foreløpige tall

De foreløpige tallene på frafall konstrueres med et annet datagrunnlag enn de endelige indikatorene i Skoleporten. I de endelige tallene brukes datagrunnlaget for SSB sin endelige publisering av elevtallene i KOSTRA (juni). I de foreløpige tallene brukes rådata for SSB sin foreløpige KOSTRA-publisering.

De foreløpige filene Utdanningsdirektoratet (Udir) får fra vigo er data fra den første leveransen av elevdata fra fylkeskommune til SSB om høsten. SSB undersøker disse og retter opp de feilene de kan på dette tidspunktet. Andre feil rapporterer de tilbake til fylkeskommunene som retter opp disse før de sender en neste og siste levering til SSB. Når SSB mottar disse filene, gjør de grundigere revisjon av dataene, blant annet fødselsnummerkontroll og dublettkontroll. Det er resultatet av denne kvalitetssikringen som utgjør datagrunnlaget for de endelige indikatorene i Skoleporten.

Hovedforskjellene mellom foreløpige og endelige filer er altså at SSB gjør en grundigere revisjon av de endelige enn av de foreløpige dataene, samt at fylkeskommunene har hatt muligheten til å rette opp i feil i rapporteringen. Differansene mellom å bruke endelige og foreløpige data gir generelt ikke noen store avvik på landsbasis. Men det kan forekomme stedvis store forskjeller innad i fylkene, samt at det er større usikkerhet rundt overganger i yrkesfagene enn i de studieforberedende utdanningsprogrammene. Risikoen for store forskjeller mellom foreløpige og endelige tall øker desto lavere aggregeringsnivå. Foreløpige tall vil derfor aggregeres på andre nivå enn de endelige.

Aggregeringer benyttes for foreløpige frafallstall	
Geografi	land, fylke
Eierform (til skolen)	offentlig
Orientering	samlet, studieforberedende, yrkesfag
Utdanningsprogram	samlet, hver av de tolv (på landsnivå)
Trinn	grunnskole, Vg1, Vg2
Kjønn	samlet

Selv om kvaliteten på rådata er dårligere enn de behandlede data fra SSB, gir de stort sett et godt estimat på de endelige tallene. Den store fordelene med foreløpige tall er at de kan publiseres opptil åtte måneder før de endelige, og de gir derfor en rask tilbakemelding på utbyttet av iverksatte tiltak. Det er også mulig for fylkene å heve kvaliteten på de foreløpige tallene ved å ha gode rutiner for kontroll av data som overføres fra lokalbasen til vigo sentralbase i forkant av SSB sin første dataauthenting.

Sluttene

Når publiseres indikatoren?

Endelige sluttetall publiseres i Skoleporten august året etter at sluttingen fant sted.

Foreløpige publiseres primo mars.

Hvilke kategorier har indikatoren?

Indikatoren for sluttet i løpet av skoleåret tar utgangspunkt i fullførte koden til alle elever som var aktive i videregående opplæring per 1. oktober eller blir aktive senere i skoleåret:

- andelen elever sluttet i videregående i løpet av skoleåret

Hvordan beregnes indikatorene?

Definisjon: Andel elever som har sluttet i løpet av skoleåret. Sluttet er definert ved fullførte kode = "S" på elevkurslinje. Personer med flere elevkurslinjer telles andre fullførte koder før "S".

Teller: Antall elever som har sluttet i løpet av skoleåret (eks 2010-2011), uten å ha begynt på nytt programområde.

Nevner: Antall elever i videregående opplæring i løpet av skoleåret (eks 2010-2011).

Datagrunnlag:

- Resultat på vgo (Resultatfil)

Styrker og svakheter som vurderingsgrunnlag

Hovedstyrken til indikatoren er at fylkenes måloppnåelse kan vurderes i forhold til fjorårets aktiviteter ettersom den gir informasjon om fjorårets måloppnåelse. Det er en fordel i forhold til gjennomføringsindikatoren.

Selv om en del av de elevene som slutter underveis kommer tilbake på et senere tidspunkt er det viktig for fylkeskommunene og nasjonale myndigheter å vite hvor mange elever som avbryter opplæringen underveis. For mange vil det å slutte være et steg i retning av varig frafall og det er derfor viktig å sette inn tiltak så tidlig som mulig.

Indikatoren er mye brukt av både fylkeskommuner og skoler. I følge indikatoren var gjennomsnittlig andel elever som sluttet i løpet av skoleåret 4,5 prosent i 2009, altså mye lavere enn de 19 prosentene som er registrert som "sluttet underveis" i SSBs gjennomføringsstatistikk. Dette avviket er nok kilde til en del forvirring i sektoren. Når skoler viser til et svært lavt frafall, er det trolig ofte denne indikatoren det vises til. Det er flere eksempler på at skoler glemmer at kategorien "sluttet underveis" fra gjennomføringsstatistikken er akkumulert over fem år.

En svakhet er at indikatoren bare fanger opp de elevene som slutter i løpet av ett skoleår, ikke de som slutter mellom to skoleår. Vi vet at mange elever slutter mellom to skoleår, særlig mellom det andre og tredje året på yrkesfag.

For det andre følger ikke indikatoren ett og ett årskull fra elevene begynner i videregående opplæring første gang slik som gjennomføringsindikatorerne gjør. Den ser utelukkende på den gruppen av elever som på ett tidspunkt (1.okt) er i videregående opplæring og hvor mange av de elevene som slutter i løpet av det samme skoleåret.

Detaljert informasjon om endelige tall i Skoleporten

Sluttetindikatoren i Skoleporten beregnes ut fra alle enheter (elever) med gyldig region og gyldig skole – uavhengig hvilket utdanningsløp eleven er på. Datagrunnlaget er det samme som SSB bruker i sin KOSTRA-publisering.

Sluttet
Andel som har sluttet i løpet av skoleåret Vg1, Vg2, Vg3 og Alternativ opplæring: De som har fullførte kode = S i fila ssbResultat som innhentes i juni hvert år.

Aggregeringer som benyttes for sluttetallene i Skoleporten		
Aggregering	Åpen del	Pålogget del
Geografi	land, fylke	land, fylke, skole

Eierform (til skolen)	samlet, privat, offentlig	samlet, privat, offentlig
Orientering	samlet, studieforberedende, yrkesfag	samlet, studieforberedende, yrkesfag
Utdanningsprogram	samlet, hver av de tolv	samlet, hver av de tolv (ikke på skolenivå)
Trinn	samlet, Vg1, Vg2, Vg3	samlet, Vg1, Vg2, Vg3
Kjønn	samlet, gutter, jenter	samlet, gutter, jenter

Detaljert informasjon om foreløpige tall

Data kan trekkes ut fra Vigo fortløpende og danne grunnlag for kommunikasjon om gjennomføringsproblematikken. Hensikten er at data skal være av høy aktualitet. De fortløpende produksjonsdata for sluttet i løpet av året konstrueres fra elevstatus = S (sluttet).

Aggregeringer benyttes for foreløpige frafallstall	
Geografi	land, fylke
Eierform (til skolen)	offentlig
Orientering	samlet
Utdanningsprogram	samlet
Trinn	samlet
Kjønn	samlet

Alle enheter (elever) med gyldig region og gyldig skole er med – uavhengig hvilket utdanningsløp eleven/læreren er på. Det kan benyttes flere populasjoner for å danne et bredere bilde av slutterproblematikken:

- populasjonen kan være identisk med den som er grunnlaget for publiseringen av endelige tall (aktive elever f.o.m 1. oktober)
- populasjonen kan i tillegg inkludere elever som sluttet før 1. oktober
- populasjonen kan i tillegg inkludere ungdom som aldri startet på skolen (potensielle elever som aldri startet)

Formålet er å produsere tall over elever som slutter i løpet av skoleåret slik at partene i Ny GIV kan kommunisere rundt problematikken. Utdanningsdirektoratet (Udir) og Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserer endelige (kvalitetssikrede) tall etter skoleslutt. Tanken er nå at tallgrunnlaget skal produseres fortløpende gjennom året. Dette vil gi høy aktualitet men svakere datakvalitet. I utgangspunktet vil datakvaliteten på slike tappedata bli bedre jo lenger ut i skoleåret en kommer.

Problemstilling: avgrense populasjonen

Avgrensing av populasjonen avgjør hvem som blir talt. Dette må styres av hva man ønsker å studere og hva man har muligheten til å studere (hvem har vi hvilke data på). I utgangspunktet er det tre populasjoner det bør tas stilling til. Uansett hvilken populasjon en velger vil en kunne trekke ut data (tappetidspunkt) fortløpende og det vil også være mulig å se tall for flere populasjoner i samme rapport.

Alt. 1: Elevene som er aktive per 1. oktober eller senere

Alt. 2: Elevene som er aktive ved skolestart eller senere

Alt. 3: De som potensielt kan bli elever ved skolestart eller som blir elever senere

Alternativ1 vil gi oss et tall på hvor mange som var aktive elever per 1. oktober, eller som har blitt aktive senere, som har sluttet på tappetidspunktet.

Alternativ 2 vil gi oss et tall på hvor mange av elevene som var aktive fra skolestart eller ble aktive senere på året, som har sluttet på tappetidspunktet.

Alternativ 3 vil gi oss et tall på hvor mange av elevene som potensielt kunne ha blitt elever, eller som blir elever, som har sluttet eller ikke startet på tappetidspunktet.

Fordeler og ulemper ved populasjonsavgrensningene

Alternativ 1 vil fange opp de som er aktive fra og med 1. oktober eller senere. Denne populasjonen er den samme som er grunnlaget for tallet som publiseres av SSB/Udir påfølgende høst. Tallene blir likevel ikke like siden tappedata ikke vil være underlagt revisjon fra SSB og ikke kan benytte samme variabel for å definere en slutter. Der SSB vil benytte fullføringskode = "S", må tappedata enten benytte elevstatus = "S" eller en sluttdato. Alternativ 1 fanger heller ikke opp de som slutter før 1. oktober eller de som aldri starter

Alternativ 2 vil fange opp alle elever som starter i løpet av skoleåret, enten ved skoleårets start eller senere. Populasjonen vil avvike fra den som er grunnlaget for SSB-tallene.

Alternativ 3 vil fange opp alle som potensielt kan bli eller som blir elever i løpet av skoleåret. Dette er den mest omfattende populasjonen og vil følgelig danne det mest komplette bildet. Tallet over de som aldri starter kan enten inngå i et totaltall eller skilles ut. Populasjonen vil avvike fra den som er grunnlaget for SSB-tallene.

I utgangspunktet kan en tenke seg at en rapport kan inneholde tall for flere populasjoner. For eksempel kan den vise hvor mange av skolestarterne som er blitt skolesluttere på tappetidspunktet, samtidig som den viser hvor mange av elevene som var aktive per 1. oktober som er blitt skolesluttere på tappetidspunktet (lik ssb-populasjonen) hvor mange av de potensielle elevene som ikke har startet på tappetidspunktet.

Flyt

Informasjonsgrunnlaget kommer fra de skoleadministrative systemene og lastes derfra inn i Vigo-systemet. Vigo har et system for å generere rapporter (BRIO) på data. Uansett valg av populasjon kan det være hensiktsmessig av flere årsaker at rapporten på sluttere genereres fra Vigo og formidles ut til KD, Fylkesutdanningssjefene og Udir:

1. Tallene som diskuteres vil være de samme i alle sammenhenger. KD og fylkesutdanningssjefene vil ha en bedre dialog enn om de får tall fra ulike kilder.
2. Fylkene kan når som helst kjøre ut rapporten for å se på tilstanden i sitt eget fylke. Dette betyr at de kan forholde seg aktivt til både slutterene og datakvaliteten og samtidig kunne komme med raske tilbakemeldinger til KD på tallene
3. Fylkene kan sammenligne seg med andre fylker og innlede dialog på samme grunnlag
4. Aktualiteten vil være bedre siden Udir ikke må generere filer fra Vigofiler for deretter å distribuere disse ut og eventuelt være i dialog med fylkene om filene.

Udir og Vigo vil samarbeide i utviklingen av rapporten.

Ungdom utenfor utdanning og arbeid

Når publiseres indikatoren?

Hvilke kategorier har indikatoren?

Hvordan beregnes indikatorene?

Styrker og svakheter som vurderingsgrunnlag

Detaljert informasjon om endelige tall i Skoleporten

Detaljert informasjon om foreløpige tall

Vedlegg B: Datakilder

Når data tappes fra sentralbasen, antas det at registreringene er i henhold til brukerveiledningen "Elever til SSB" og Registreringshåndboka. Registreringer som ikke er i henhold kan fjernes før videre behandling av data. I denne delen beskrives utplukkskriteriene for tapping av data fra Vigo sentralbase, og den grunnleggende kvalitetskontrollen som gjøres av SSB før indikatorene beregnes. Dato for tapping av vigo sentralbase finnes i årshjulet til Vigo.

Elever per 1. oktober (elevfil)

Kriterier for utplukk fra Vigo sentralbase (ref grensesnitt mellom VIGO og SSB):

- Data hentes for inneværende skoleår.
- Kun elever på videregående løp hentes ut
- Elevkurset er aktivt per 1. oktober
 - Definisjon av "Aktivt elevkurs per 1. oktober":
 - Startdato = blank (start og sluttdato gis kun de som ikke er elever hele året) eller før 1. oktober
 - Sluttdato = blank (start og sluttdato gis kun de som ikke er elever hele året) eller etter 1. oktober
 - Elevstatus ulik "V" (Voksen) eller det finnes karlinje(r) med fagstatus "V" på elevkurset. Kriteriet gjør at voksne elever som kun er realkompetansevurdert (elevstatus = "V" og fagstatus = "R") ikke er med i uttrekket.

Følgende elevkurslinjer fjernes av SSB etter eksport fra Vigo sentralbase:

SSB fjernet totalt 2 490 elevkurslinjer fra elever per 1.10.2010 fordi de ikke antas å være elever. Årsakene til at de ble fjernet var:

- Lærlinger: Skolenavn sier de er lærlinger, eller skolenummer ender på "000"
- Elevstatus = "H" (Hospitant – ikke lenger gyldig kode, men fremdeles i bruk), "I" (Norsk utvekslingselev i utlandet), "O" (Oppdragsundervisning), "P" (Privatist) (ref. Registreringshåndboka)
- Programområde "GSGSK0VG" (Grunnskoleelever i vgo)
- Fødselsnummer med dubletter.
- 14 år eller yngre.

Lærlinger per 1. oktober (lærlingfil)

Kriterier for utplukk fra Vigo sentralbase (ref grensesnitt mellom VIGO og SSB):

- Kontrakter må være av type O (Opplæringskandidat) eller L (lærling)
- Kontrakter må ha utfylt godkjentdato

I tillegg må kontrakten være løpende:

- Læretidens start må være mindre eller lik 1. oktober
OG læretidens sluttdato må være større eller lik 1. oktober
OG Kontrakt avslutningsdato må være blank eller større enn 1. oktober

Følgende kurslinjer fjernes av SSB etter eksport fra Vigo sentralbase:

Totalt fjerner SSB 5 elevkurslinjer fra lærlinger per 1.10.2010. Årsakene var:

- Fødselsnummer med dubletter.

Resultat på vgo (resultatfil)

Kriterier for utplukk fra Vigo sentralbase (ref grensesnitt mellom VIGO og SSB):

- Data hentes ut for forrige skoleår (eks. for 2010 hentes elever fra 01.09.2009 og ut skoleåret).
- Kun elever på videregående løp hentes ut

Følgende kurslinjer fjernes av SSB etter eksport fra Vigo sentralbase:

Totalt fjerner SSB 36 172 elevkurslinjer fra resultatfila. Årsakene var:

- Elever utenfor skoleåret/sluttet før 1. oktober.
- Lærlinger hvor skolenavn tilsier at de er lærlinger, eller skolenr ender på '000'.
- Elevstatus H (Hospitant – ikke lenger gyldig kode, men fremdeles i bruk), I (Norsk utvekslingselev i utlandet), O (Oppdragsundervisning), P (Privatist), U (utenlandsk utvekslingselev i Norge) og samtidig utfall forskjellig fra B (bestått) og X (Utfall X blir satt fra VIGO der denne koden opprinnelig er blank. SSB tolker denne koden som "B").
- Fjerner elever på IB (International Baccalaureate) klasstrinn 12, såfremt ikke utfall=S. (IB setter SSB som et 2 årig kurs, klasstrinn 12 til 13. Derfor fullføres de ikke før de er ferdig med klasstrinn 13)
- Doubletter
- Kurs som krever fag/-svennebrev
- 14 år eller yngre og samtidig med lav kursprosent

Resultat på grunnskolen (grunnskolefil)

Kriterier for utplukk fra Vigo sentralbase (tilsvarer ssbResultat for videregående):

- Data hentes ut for forrige skoleår (eks. for 2010 hentes elever fra 01.09.2009 og ut skoleåret).
- Kun elever på grunnskolekurs hentes ut

Følgende kurslinjer fjernes av Udir etter eksport fra Vigo sentralbase:

Resultat på fag-/svenneprøve (prøvefil)

Kriterier for utplukk fra Vigo sentralbase (ref grensesnitt mellom VIGO og SSB):

- Alle prøver med prøvedato fra og med uttrekks start dato og til og med uttrekks sluttdato (eks. fra og med 1. Oktober 2009 til og med 30. September 2010)

Følgende kurslinjer fjernes av SSB etter eksport fra Vigo sentralbase:

Totalt fjerner SSB 15 linjer fra prøver per 1.10.2010. Årsakene var:

- Prøver med prøveresultat 'AV' (avlyst)
- Fødselsnummer med doubletter.

Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB)

Nasjonale utdanningsdatabasen (NUDB) samler all SSBs individbaserte utdanningsstatistikk, fra avsluttet grunnskole til doktorgradsstudier, i én database. Hovedformålet med basen er å få et statistikkssystem som i mye større grad enn tidligere gir muligheter til å sammenstille tall fra ulike årganger. Dette åpner for å gjennomføre bredere og større analyser av all den informasjon utdanningsfilene inneholder, spesielt gjennomstrømningsanalyser.

NUDB omfatter utdanningsstatistikk på individnivå tilbake til 1970. Disse opplysningene har tidligere stort sett vært tilgjengelige på såkalte 'årgangsfiler', dvs. filer med opplysninger for hvert enkelt år. De viktigste årgangsfilerne er filen med registrerte elever per 1. oktober, filen over avsluttet utdanning det foregående skoleåret, og et register over befolkningens høyeste fullførte utdanning (BHU). I tillegg kommer en rekke andre registre.

Det er gjort omfattende arbeid for å forbedre sammenliknbarheten over tid, ved at det er foretatt en bred faglig gjennomgang av alle grunnlagsfiler og -registre for å gjøre alle kjennemerke sammenliknbare. I arbeidet med Nasjonal utdanningsdatabase er alle kjennemerker gjennomgått og kodet om så langt bakover som mulig, slik at dataene er mest mulig konsistente. Opplysninger om norske studenter i utlandet er lagt inn f.o.m. 1986. Basen inneholder også opplysninger om demografiske forhold.

Dataene i basen er organisert for å forenkle uttaket av data, både internt og til forskere og andre.

Når man bygger opp en slik base tar man utgangspunkt i grunnlagsregistre for offisiell statistikk. For utdanning utgjør dette de nevnte årgangsfiler for elever per 1. oktober, filer over avsluttet utdanning og registeret over befolkningens høyeste fullførte utdanning. Disse bearbeides slik at filene blir sammenliknbare over tid. Nye data kobles mot gamle (årssett mot årssett) og sammenlikner kjennemerke for kjennemerke. Alle hendelser som inntreffer på hvert kjennemerke dateres og kodes som egne tilgangs-/avgangsrecorder etter ett sett av forhåndsdefinerte regler. Det er kun nye opplysninger som er interessante for datavarehuset. Hvert kurs (fag eller utdanning) som tas av en person, registreres som egne tilfeller, med start- og stoppdato for kurset.